

Aan: Gemeenteraad Tynaarlo
Postbus 5
9480 AA VRIES

gemeente Tynaarlo

Onderwerp: Nieuwe afspraken inzameling verpakkingsafval

Geachte raadsleden,

Begin 2023 zijn we gestart met het voorbereiden van een bestek voor de aanbesteding van de inzameling van huisvuil. Waar we de voorbereidingen zijn begonnen met het inregelen van diverse controles tijdens het aanbieden en inzamelen van afval, zijn we uiteindelijk uitgekomen op een zo eenvoudig mogelijk systeem voor de inzameling van groenafval (GFT) en restafval aan huis. Glas, textiel en een deel van het papier kunnen worden aangeboden in verzamelcontainers. De rest van het papier wordt door vrijwilligers ingezameld en het overige afval kan op de milieustraat worden aangeboden.

Afvalfracties

Steeds meer afval wordt hergebruikt of gerecycled. Het ingezamelde materiaal moet echter aan bepaalde eisen voldoen voordat het gerecycled kan worden.

1. "Organisch groenafval (groente, fruit, tuinafval, GFT)"

Organisch materiaal wordt bijna volledig gecomposteerd. Inwoners zijn gewend om GFT op de juiste manier aan te bieden. Uit de sorteeranalyses blijkt dat zo'n 97% van het aangeboden materiaal in de groene containers composteerbaar is. Voor het inzamelen en verwerken van GFT worden geen wijzigingen voorgesteld.

2. "Glas en papier"

Het recyclen van glas en papier verloopt goed. We kunnen als gemeente de inzamelvoorzieningen hiervoor verbeteren en de vrijwilligers beter faciliteren.

3. "Textiel"

Een deel van het textielafval wordt apart ingezameld en hergebruikt, maar dit kan nog beter. De kwaliteit van textielproducten is afgenomen en vaak niet circulair ontworpen, waardoor kleding en schoenen steeds korter meegaan en moeilijker te hergebruiken of te recyclen zijn. Hoewel de interesse in tweedehands kleding groeit, is het voor veel mensen nog niet de eerste keuze. Bijna de helft van het textiel belandt bij het restafval, en bij schoenen zelfs 75%. Van het gescheiden ingezamelde textiel wordt slechts 1% gerecycled tot nieuw textiel. Een groot deel wordt naar het buitenland geëxporteerd in plaats van lokaal hergebruikt of gerecycled. Textielproducenten en verkooppunten werken op basis van de UPV-textiel (Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid) aan betere afspraken rond textielafval. Ondertussen moeten wij als gemeente zorgen voor voldoende inzamelcapaciteit.

4. "Overige afvalstromen"

Het gaat goed met de afvalstromen die apart op de milieustraat voor recycling worden ingezameld. Steeds meer matrassen, metalen, piepschuim, vlakglas, hout, vetten, etc. vinden de juiste weg naar recycling. Ook hebben we in 2023 meer elektronische apparaten ingezameld dan in voorgaande jaren.

5. "Luiers"

Het apart inzamelen van luiers voor recycling heeft nog geen toegevoegde waarde, omdat er geen verwerkingscapaciteit voor is. Het Rijk werkt aan een UPV (Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid) voor luiers, die in 2026 in werking zal moeten treden. Tot de invoering van de UPV worden luiers in de gemeente Tynaarlo samen met het restafval ingezameld en verwerkt. De inhoud van de luiers kan via nascheiding worden verwerkt tot biogas.

6. "Verpakkingsafval (PMD)"

De kwaliteit van aan de bron gescheiden verpakkingsafval (plastic, metalen en drankenkartons, PMD) is matig. Vaak is het percentage stoorstoffen in de stroom veel hoger dan de toegestane 15%. Zie hiervoor ook de brief in de bijlage, waarin de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) aangeeft de overeenkomst met de verpakkingsindustrie (Verpact) te hebben opgezegd, omdat de resultaten vanuit de UPV-verpakkingsafval achterblijven. Over 2023 is 23% van het in de gemeente Tynaarlo ingezamelde PMD afgekeurd. Over de eerste maanden van 2024 is sprake van 25% afkeur. Door deze afkeur loopt de gemeente inkomsten mis en worden we geconfronteerd met hoge verwerkingskosten.

Voorlichting en handhaving

In het verleden werd minder streng gecontroleerd omdat weinig PMD werd gerecycled naar nieuw verpakkingsmateriaal. Het is overigens nog steeds makkelijker en goedkoper om nieuw plastic uit olie te maken dan PMD te recycleren. Om het door de inwoners aangeboden PMD (bron gescheiden PMD) aan de eisen voor recycling te laten voldoen, zou de gemeente een indringende voorlichtingscampagne en handhavingsaanpak (controles en boetes) moeten starten om het materiaal acceptabel te maken. Naast de kosten van deze in te voeren aanpak, waaronder voor het inhuren of bijscholen van bevoegde opsporingsambtenaren, is het de vraag of dit een wenselijke ontwikkeling zou zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van de privacy van de inwoners.

Van bron- naar nascheiding van verpakkingsafval

Afvalverwerkers bouwen steeds ingenieuzere scheidingsinstallaties. Het restafval wordt door middel van trommels, licht en wind gescheiden, waardoor te recycleren materialen uit het afval gehaald worden, zoals verpakkingen van metaal en plastic. Binnenkort opent een nieuwe nascheidingsinstallatie bij Attero in Wijster. De gemeente Tynaarlo kan hier met haar restafval terecht, waardoor geen bron gescheiden PMD meer wordt afgekeurd en de afvalscheidings- of circulaire doelstellingen beter gehaald kunnen worden. We stellen voor om naar nascheiding over te gaan.

Het is belangrijk dat we als gemeente goed communiceren dat verpakkingsafval achteraf uit het restafval wordt gehaald, maar GFT, glas, papier, textiel en milieustraat-stromen niet. Deze stromen mogen, naast mogelijke inzameling door vrijwilligers, in een afval(verzamel)container worden aangeboden of naar de milieustraat worden gebracht.

Vervolgstappen

1. Uitkomst Europese aanbesteding inzameling aan huis verwerken.
2. Mogelijkheid rondleiding voor de gemeenteraad bij Attero in Wijster.
3. Afvalstoffenverordening en besluit actualiseren voor 1 januari 2025.
4. Begroting aanpassen via de reguliere procedure.
5. Afvalstoffenheffingverordening (tarieven) aanpassen voor 1 januari 2025.
6. Afspraken met Attero en Verpact maken voor het nascheiden van het restafval per 1 januari 2025.

Vragen

We kunnen ons goed voorstellen dat er vragen zijn over de voorgestelde aanpak. Deze kunnen gesteld worden aan Simone Baas-Veenstra, adviseur afval en reiniging, via s.veenstra@tynaarlo.nl of 0592 266 865.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders

P. Koekoek
gemeentesecretaris

drs. M.J.F.J. Thijsen
burgemeester

Deze brief is digitaal geparafeerd en daarom niet ondertekend.